Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

4.10.2017

Viite Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta (HE 121/2017 vp); asiantuntijakuuleminen 4.10.2017

Työ- ja elinkeinoministeriön lisälausunto

Vastauksena valiokuntakuulemisessa (4.10.2017) esitettyyn starttirahaa koskevaan kysymykseen työ- ja elinkeinoministeriö lausuu seuraavaa:

Hallituksen esityksessä ei esitetä muutoksia starttirahaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työttömänä yritystoiminnan aloittava työnhakija voisi valita, hakeeko hän edellytykset täyttäessään toimeentulonsa turvaamiseksi starttirahaa vai työttömyysetuutta.

Työ- ja elinkeinoministeriö tulee arvioimaan starttirahaa koskevien säännösten mahdollisia muutostarpeita, kun julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirretään maakuntauudistuksen yhteydessä maakuntien järjestämisvastuulle osana kasvupalveluja.

Starttiraha ja hallituksen esityksen mukainen mahdollisuus saada työttömyysetuutta eroavat toisistaan merkittävästi. Eroja on koottu seuraavaan taulukkoon.

	starttiraha	**HE:n mukainen työttömyysetuus**
määrä kuukaudessa (perusturva)	noin 700 euroa	noin 700 euroa
määrä kuukaudessa (ansioturva)	noin 700 euroa	keskimäärin noin 1400 – 1700 euroa
kesto	6 + 6 kk, oltava päätoimista koko ajan	4 kk, sen jälkeen toistaiseksi, jos sivutoimista
perustuuko TE-toimiston yritystoimintaa koskevaan harkintaan	kyllä	ei
velvollisuus hakea työtä ja osallistua TE-palveluihin	ei	kyllä
vaikuttaako yritystulo etuuden määrään	ei	kyllä, suojaosan ylittävältä osalta

Koska starttirahan myöntäminen edellyttää sitä, että yritystoiminta on alusta alkaen päätoimista, on selvää, että työttömänä pienimuotoisen yritystoiminnan aloittavat työnhakijat hyötyvät esitetystä muutoksesta. Jos yritystoimintaa pidetään muutoksessa tarkoitetun neljän kuukauden päättyessä sivutoimisena, henkilö voi saada starttirahaa laajentaessaan toiminnan päätoimiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön TE-toimistoille antamassa ohjeessa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja asetuksen soveltamisesta (TEM/2579/00.03.05.02/2016) asiasta on kerrottu seuraavasti:

”Starttiraha on tarkoitettu yrittäjäksi ryhtyvälle, joten sitä ei pääsääntöisesti myönnetä henkilölle, joka on jo yrittäjäasemassa Edellä mainitusta poiketen starttirahaa voidaan myöntää sivutoimiselle yrittäjälle, joka laajentaa toimintansa päätoimiseksi.

Starttirahaa voidaan myöntää myös aiemmin yrittäjinä toimineille henkilöille. Jos aiottu yritystoiminta on samankaltaista kuin aiemmin harjoitettu toiminta, TE-toimiston tulee harkita, onko starttirahan myöntäminen toiminnan uudelleen aloittamiseen tarkoituksenmukaista. Jos henkilö on tehnyt yrittäjänä ainoastaan joitakin ”keikkaluonteisia” toimeksiantoja, jotka työttömyysturvalain säännösten mukaan voidaan katsoa päättyneiksi, voidaan starttirahaa muiden edellytysten täyttyessä myöntää henkilön aloittaessa jatkuvaluonteiseksi tarkoitetun päätoimisen yritystoiminnan.”

Sen sijaan jos yritystoimintaa pidetään muutoksessa tarkoitetun neljän kuukauden päättyessä päätoimisena (ja toiminta on arvion mukaan ollut päätoimista jo neljän kuukauden aikana), henkilö ei voi saada starttirahaa. Verrattaessa esityksen mukaista neljän kuukauden työttömyysturvaoikeutta starttirahan kestoon on otettava huomioon, että myönnetyn starttirahan keskimääräinen kesto oli vuonna 2016 noin 28 viikkoa eli hieman yli kuusi kuukautta.

Laati: vanhempi hallitussihteeri Timo Meling